

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАХІДНОЇ ПАРАНИ (БРАЗИЛІЯ)
ЛИТОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СПОРТУ
ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я
НАСЕЛЕННЯ «СПОРТ ДЛЯ ВСІХ»

ПРОБЛЕМИ АКТИВІЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Матеріали XIV Міжнародної
науково-практичної конференції
(10–11 травня 2024 року)

За загальною редакцією Любові ЧЕХОВСЬКОЇ

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2024

УДК 796.035:615.825:796.077.5

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
ДО ПРОВЕДЕННЯ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ
ТА ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Жанна Сотник, Ярослав Кравчук, Ірина Вовнянко

*ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені Степана Дем'янчука», м. Рівне, Україна*

Актуальність. Аналіз наукової та методичної літератури вказує на потребу перегляду змісту підготовки фахівців галузі фізичної культури і спорту до здійснення спортивно-оздоровчої роботи й фізкультурно-спортивної реабілітації [1; 2].

Мета дослідження – дослідити формування професійних компетентностей бакалаврів фізичної культури і спорту в межах ОПП «Фізкультурно-спортивна реабілітація».

Результати дослідження. Здобувачі освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми (ОПП) «Фізкультурно-спортивна реабілітація» навчаються на спеціальності 017 – «Фізична культура і спорт».

Мета освітньо-професійної програми – «Фізкультурно-спортивна реабілітація» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука» полягає у здійсненні підготовки фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми, що характеризується комплексністю й невизначеністю умов, під час професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту, у процесі навчання та у фізкультурно-спортивній реабілітації [3].

Акцент освітньої програми «Фізкультурно-спортивна реабілітація» зроблено на формуванні й розвитку професійних компетентностей у галузі фізичної культури і спорту; вивченні

теоретичних засад і методичних концептуальних положень, механізмів організації практичних інструментів у процесі фізкультурно-спортивної реабілітації. Унікальність освітньої програми полягає у формуванні знань, умінь і навичок організації та проведення навчально-тренувального процесу й спортивно-оздоровчої діяльності з урахуванням стану здоров'я, нозологічних форм захворювань осіб, порушених або частково втрачених функцій організму людини.

Здобувачі вищої освіти за вказаною програмою вивчають навчальні курси, які входять до обов'язкового компонента, що дають змогу сформуванню фахові компетентності й здатність до організації та проведення спортивно-оздоровчої роботи.

Спортивно-педагогічні дисципліни такі, як «Легка атлетика з методикою викладання, методикою оздоровчої роботи», «Спортивні ігри з методикою викладання, методикою оздоровчої роботи», «Плавання з методикою викладання, методикою оздоровчої роботи», «Гімнастика з методикою викладання, методикою оздоровчої роботи», «Туризм», спрямовані на набуття здобувачами знань, умінь і навичок організувати й проводити оздоровчі тренування з різними групами населення з урахуванням віку, статі, рівня фізичного стану здоров'я, фізичною підготовленістю. Завдання дисциплін полягає в тому, щоб застосувати елементи з цих видів спорту під час оздоровчих занять, і мають практичний складник.

Навчальні курси «Фізіологічні основи фізичного виховання та спорту», «Теорія і методика спортивно-оздоровчої роботи» формують знання, уміння й навички: правильно та раціонально організувати тренувальний процес з урахуванням показників фізичного стану, матеріально-технічної бази і спортивного оснащення; програмувати оздоровчі тренування на тривалий час, акцентуючи на поліпшення стану здоров'я, підвищення мотивації до занять фізичною культурою; зміцнити стан здоров'я за допомогою поєднання рухової активності й

різноманітних засобів оздоровлення; здійснювати контроль за оздоровчим ефектом занять.

Навчальні курси, такі як «Адаптивна фізична культура і адаптивний спорт», «Оздоровчо-реабілітаційне обладнання», «Фізкультурно-спортивна реабілітація у разі порушень опорно-рухового апарату», «Фізкультурно-спортивна реабілітація у разі порушень нервової та ендокринної системи», «Фізкультурно-спортивна реабілітація у разі порушень серцево-судинної і дихальної систем», формують у здобувачів здатність організовувати й здійснювати оздоровчо-спортивні та реабілітаційні заходи з урахуванням показників систем організму, захворювання.

Запропоновані навчальні курси дають змогу формувати загалом фахові компетентності, зокрема здатність планувати зміст занять зі спортивно-оздоровчої та фізкультурно-спортивної реабілітації з урахуванням віку, статі, нозологічних форм захворювань осіб, санітарно-гігієнічних норм освітньої діяльності; здатність проводити заходи зі спортивно-оздоровчої та фізкультурно-спортивної реабілітації для відновлення порушених або частково втрачених функцій; здатність проводити комплекси фізичних вправ, застосовувати фізичні засоби й методи впливу на людину для запобігання можливого виникнення й прогресування захворювань, що зумовлені основним дефектом організму осіб із відхиленням у стані здоров'я; здатність здійснювати контроль за проведеними заходами зі спортивно-оздоровчої та фізкультурно-спортивної реабілітації.

Практики є невід'ємною частиною навчального процесу з практичної підготовки за освітньо-професійною програмою «Фізкультурно-спортивна реабілітація» і введені до обов'язкового компонента: «Ознайомча практика», «Практика з фізкультурно-спортивної реабілітації», «Виробнича практика за профілем майбутньої професії». Кожна практика має свої особливості, залежно від того, які дисципліни опанував

студент і від поставлених завдань, під час проходження яких у студентів формуються програмні результати навчання щодо здійснення спортивно-оздоровчої роботи з різними верстами населення.

Здобувачам пропонують обрати один із блоків, який містить 36 кредитів, його викладають упродовж 2–4 курсів.

Один із блоків складається з навчальних курсів, які спрямовують діяльність випускника до роботи у фітнес-клубах і центрах. Блок складається з навчальних курсів: «Практикум з оздоровчого фітнесу», «Сучасні фітнес-технології», «Практикум з програмування спортивно-оздоровчих занять для різних груп населення», «Функціональний і ментальний фітнес», «Фітнес-програми аеробної і силової спрямованості», «Водні види оздоровлення», «Практикум з дитячого фітнесу», «Професійна майстерність фітнес-тренера».

Для посилення підготовки фахівців, готових здійснювати фізкультурно-спортивну реабілітацію запропонований блок, який містить такі дисципліни: «Прикладна кінезологія», «Гідрореабілітація», «Фізкультурно-спортивна реабілітація у фітнес-клубах», «Фізіотерапія», «Кінезотейпінг», «Фізична реабілітація у спорті», «Оздоровчо-реабілітаційна діяльність у педіатрії», «Оздоровчо-реабілітаційна діяльність в геріатрії».

Висновок. Усі освітні компоненти, навчальні курси за професійним спрямуванням і практична підготовка відіграють важливу роль у формуванні компетентностей бакалаврів з фізичної культури і спорту до здійснення спортивно-оздоровчої роботи й фізкультурно-спортивної реабілітації.

Список використаних джерел

1. Данилевич М. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності: теоретико-методичний аспект : монографія. Львів: Піраміда. 2018. 460 с.

2. Приступа Є. Н., Жарська Н. В., Бріскін Ю. А., Вовканич А. С. Фізкультурно-спортивна реабілітація у системі галузевих соціальних практик. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 2022. т. 7, № 4 (38). С. 163–169.

3. Освітньо-професійна програма «Фізкультурно-спортивна реабілітація» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Рівне : ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука». 2023. 12 с.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ БЕЗБАР'ЄРНОСТІ

Лідія Завацька¹, Оксана Ільків², Вадим Коваль¹

¹*Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне, Україна*

²*Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Актуальність. Національна стратегія безбар'єрності передбачає інклюзію як соціальне введення, як шлях до забезпечення рівноправності всіх громадян у суспільстві, їх можливість користуватися його благами й ресурсами.

Обмеженість доступу до суспільних (політичних, освітніх, культурних, рекреаційних) благ для осіб із інвалідністю позбавляє їх багатьох громадянських благ і свобод. За таких умов особливої актуальності набуває усунення труднощів і бар'єрів, які перешкоджають реалізації їхніх прав та ускладнюють доступ до тих чи інших суспільних благ. Тож створення безбар'єрного доступу, утвердження безбар'єрності має стати соціальною нормою.

Мета дослідження – проаналізувати підготовку фахівців з адаптивної фізичної культури у реалізації завдань безбар'єрності.